

บทที่ 8

การตรวจสอบยาบ้าในผู้ได้รับอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถ

.....

บทความผิด

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.2522 มีบทความผิดเกี่ยวกับเสพยาเสพติดให้โทษ (ยาบ้า) ดังนี้

มาตรา 102 ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถต้อง

(1) แต่งกายสะอาดเรียบร้อยตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

(2) ไม่แสดงกิริยาหรือใช้ถ้อยคำเป็นการเสียดสี ดูหมิ่น ก้าวร้าว รังแก รมกวน หรือหยาบหยามผู้หนึ่งผู้ใด หรือแสดงกิริยาวาจาหรือส่งเสียงด้วยประการหนึ่งประการใดในลักษณะไม่สมควรหรือไม่สุภาพ

(3) ไม่เสพหรือเมาสุราหรือของมึนเมาอย่างอื่น

(3 ทวิ) ไม่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

(3 ตริ) ไม่เสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

(4) ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการขนส่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 102 ทวิ ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใด ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่นั้นมีสารอยู่ในร่างกายอันเกิดจากการเสพสุราหรือของมึนเมาอย่างอื่น หรือยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ให้ผู้ตรวจการหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ มีอำนาจตรวจหรือทดสอบหรือสั่งให้รับการตรวจหรือทดสอบว่าผู้นั้นมีสารนั้น ๆ อยู่ในร่างกายหรือไม่

เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ วิธีการตรวจหรือทดสอบตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 127 ทวิ ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 102 (3) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 102 (3 ทวิ) หรือ (3 ตริ) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่ายาเสพติดให้โทษหรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท แล้วแต่กรณี แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถ ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทแล้วแต่กรณี อีกหนึ่งในสาม

มาตรา 127 ตริ ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามมาตรา 102 ทวิ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา 127 จัตวา ในกรณีที่ผู้ขับรถจักรยานที่ใช้ในการขนส่งซึ่งก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอื่น ถ้าปรากฏว่าในขณะที่ขับรถ ผู้ขับรถนั้นกระทำการฝ่าฝืนมาตรา 102 (3) (3 ทวิ) หรือ (3 ตริ) ให้ถือว่าผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 40 ทวิ วรรคสอง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นและได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้ผู้ขับรถกระทำการดังกล่าว

ความหมายการตรวจหรือทดสอบสารอันเกิดจากการเสพยาเสพติดให้โทษ

กรมการขนส่งทางบก ได้ออกประกาศ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจหรือทดสอบสารอันเกิดจากการเสพยาเสพติดให้โทษ (ยาบ้า) และกำหนดเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตรวจหรือทดสอบหรือสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่รับการตรวจหรือทดสอบว่ามีสารนั้นอยู่ในร่างกายหรือไม่ ลงวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ.2541 กำหนดความหมายไว้ดังนี้

“การตรวจหรือทดสอบสารอันเกิดจากการเสพยาเสพติดให้โทษ” หมายความว่า การตรวจหรือทดสอบหาระดับปริมาณของแอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) ตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษในπίสสาวะ

หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจหรือทดสอบสารอันเกิดจากการเสพยาเสพติดให้โทษ (ยาบ้า)

วิธีการตรวจหรือทดสอบหาระดับหรือปริมาณยาเสพติดให้โทษ ให้ถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

1) เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจหรือทดสอบให้ใช้ “ชุดน้ำยาตรวจยาบ้าในปัสสาวะของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข” หรือเครื่องมือตรวจสอบโดยวิธี Immunoassay ซึ่งเป็นวิธีที่ยอมรับโดยสากล

2) อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับเก็บปัสสาวะให้ใช้ขวดแก้ว หรือขวดพลาสติกปากกว้างพร้อมฝาปิดขนาดบรรจุประมาณ 60 มิลลิลิตร โดยขวดที่นำมาใช้ต้องสะอาดและแห้ง และให้มีฉลากและกระดาษกาวเพื่อใช้สำหรับปิดผนึกขวดตัวอย่างปัสสาวะด้วย

3) วิธีเก็บปัสสาวะให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

(ก) จัดให้มีผู้ควบคุมการถ่ายปัสสาวะของผู้รับการตรวจทุกครั้ง ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำใดๆ ที่ทำให้ปัสสาวะนั้นเกิดการเจือจาง หรือสับเปลี่ยนตัวอย่าง

(ข) ให้บันทึกหมายเลขประจำขวด และชื่อ-นามสกุลของผู้รับการตรวจสอบฉลากปิดขวดเก็บปัสสาวะ

(ก) ให้ขวดแก่ผู้รับการตรวจ นำไปถ่ายปัสสาวะจำนวนปริมาณ 30 มิลลิลิตรหรือครึ่งขวด

4) ในกรณีที่ใช้ชุดน้ำยาตรวจยาบ้าในปัสสาวะของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจหรือทดสอบ และจัดให้มีเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจหรือทดสอบ ดังนี้

(ก) น้ำยาตรวจสอบเป็นน้ำยาเคมีบรรจุขวดแก้วประมาณ 30 มิลลิลิตร จำนวน 2 ขวด

(ข) แถบเทียบสี จำนวน 1 แผ่น

(ค) แผ่นผลบวก จำนวน 1 หลอด

(ง) หลอดเทียบผลบวก จำนวน 1 หลอด

(จ) หลอดเทียบผลลบ จำนวน 1 หลอด

(ฉ) หลอดตรวจปัสสาวะเป็นหลอดแก้วมีขีดระดับข้างหลอด บรรจุผงเคมีสีขาวผืนกด้วยพาราฟิล์ม จำนวน 50 หลอด

(ช) หลอดพลาสติกสีขาว (หมายเลข 1) สำหรับดูดตัวอย่างปัสสาวะ จำนวน 50 หลอด

(ซ) หลอดพลาสติกสีขาว (หมายเลข 2) สำหรับดูดน้ำยาทดสอบ จำนวน 5 หลอด

(ฅ) ถังมือจำนวน 5 ถัง

(ณ) ขวดพลาสติกขนาด 60 มิลลิลิตร สำหรับเก็บตัวอย่างปัสสาวะ จำนวน 50 ใบ แถบขาวพลาสติก ขนาด 1x4 นิ้ว สำหรับผนึกฝาขวด จำนวน 1 ม้วน ฉลากสำหรับปิดขวดบรรจุตัวอย่างปัสสาวะ จำนวน 50 แผ่น และกระดาษเช็ดมือ จำนวน 1 ห่อ

5) วิธีใช้ชุดน้ำยาตรวจสอบ

(ก) เตรียมหลอดเทียบผลบวกและหลอดเทียบผลลบ

(ข) หยิบแผ่นผลบวกใส่ในหลอดเทียบผลบวก

(ค) ใช้หลอดดูดตัวอย่างปัสสาวะที่ต้องการตรวจใส่ในหลอดเทียบผลบวก และหลอดเทียบผลลบจนถึงขีดระดับที่ 1

(ง) เขย่าหลอดไปมาประมาณ 20 ครั้ง

(จ) ใช้หลอดดูด (หมายเลข 2) ชุดน้ำยาตรวจสอบใส่ลงในหลอดทั้งสอง จนถึงขีดระดับ 2 เขย่าประมาณ 20 ครั้ง

(ฉ) ตั้งทิ้งไว้ประมาณ 1-2 นาที เพื่อให้แยกชั้น

(ช) อ่านผล (เทียบกับแถบเทียบสี)

6) การเทียบผลบวกและผลลบ

(ก) หลอดเทียบผลบวก น้ำยาชั้นล่างต้องเปลี่ยนจากสีเหลืองเป็นสีม่วงแดง

(ข) หลอดเทียบผลลบ น้ำยาชั้นล่างต้องไม่เปลี่ยนเป็นสีม่วงแดง (อาจเป็นสีเขียว เหลือง ฟ้ำ หรือเทา)

7) วิธีการตรวจ

(ก) ใช้หลอดดูด (หมายเลข 1) ดูตัวอย่างปัสสาวะใส่ในหลอดตรวจจนถึงขีดระดับ 1 เขย่าประมาณ 20 ครั้ง

(ข) ใช้หลอดดูด (หมายเลข 2) ดูน้ำยาทดสอบเติมลงในหลอดตรวจจนถึงขีดระดับที่ 2 เขย่าประมาณ 20 ครั้ง

(ค) ตั้งทิ้งไว้ประมาณ 1-2 นาที

8) การอ่านผล

(ก) ผลบวก น้ำยาชั้นล่างจะเปลี่ยนจากสีเหลืองเป็นสีม่วงหรือสีม่วงแดง (เทียบกับหลอดเทียบผลบวก)

(ข) ผลลบ น้ำยาชั้นล่างไม่เปลี่ยนเป็นสีม่วงหรือสีม่วงแดง (เทียบกับหลอดเทียบผลลบ)

การอ่านผลตามวรรคหนึ่งอาจมีสารบางชนิดที่รบกวนการตรวจสอบได้ ดังนี้

(ก) สารในกลุ่มยาแก้ปวด เช่น ซูโดอีเฟดรีน คลอร์เฟนิรามีน เฟนิลโพรปาโนลามีน เฟนิลเอเฟรีน

(ข) ยาแก้ไอ โคเคอีน ในปริมาณสูงๆ

(ค) ยารักษาโรคไต จะทำให้ปัสสาวะที่ถูกขับออกจากร่างกายมีสีน้ำตาล ซึ่งรบกวนอ่านผลการเปลี่ยนแปลงของน้ำยา

ในกรณีที่ปัสสาวะให้ผลบวก ต้องส่งปัสสาวะส่วนที่เหลือให้สถานตรวจพิสูจน์ยืนยันผลอีกครั้ง โดยให้ส่งในสภาพแช่เย็น เพื่อมิให้ตัวอย่างเสื่อมสลาย

9) เกณฑ์การตัดสิน

เมื่ออ่านผลแล้วปรากฏว่า ให้ผลบวกโดยมีปริมาณแอมเฟตามีนหรือเมทแอมเฟตามีนในปัสสาวะตั้งแต่ 3 ไมโครกรัม/มิลลิลิตรขึ้นไป ให้ถือว่าผู้รับการตรวจอาจเสพยาแอมเฟตามีนหรือเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า)

10) กรณีที่ตรวจหรือทดสอบโดยใช้เครื่องมือตรวจสอบโดยใช้วิธี Immunoassay ให้ถือปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือวิธีการตรวจสอบของเครื่องมือแต่ละชนิด และถ้าปรากฏว่าผลการตรวจพบว่า มีสารแอมเฟตามีนหรือเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) ในปัสสาวะตั้งแต่ 1 ไมโครกรัม/มิลลิลิตรขึ้นไป ให้ถือว่า ผู้รับการตรวจอาจเสพยาแอมเฟตามีนหรือเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า)

เมื่อได้ผลการตรวจตาม 7) 8) 9) หรือ 10) ให้เจ้าพนักงานผู้ทำการตรวจหรือทดสอบบรรจุปีสวาระของผู้รับการตรวจนั้น ลงในอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับเก็บปีสวาระตามที่กำหนดไว้ใน 2) และปิดให้สนิท พร้อมทั้งฉีกที่บปปากขวดด้วยแถบขาว โดยมีลายชื่อของผู้ทำการตรวจรับจัดส่งตัวอย่างปีสวาระ (ในสภาพแช่เย็น) ไปยังสถานตรวจพิสูจน์ของส่วนราชการที่มีอำนาจ

เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตรวจหรือทดสอบหรือสั่งให้ตรวจหรือทดสอบ

กรมการขนส่งทางบก ได้ออกประกาศ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจหรือทดสอบสารอันเกิดจากการเสพยาเสพติดให้โทษ (ยาบ้า) และกำหนดเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตรวจหรือทดสอบหรือสั่งให้ผู้ได้รับอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถในขณะปฏิบัติหน้าที่รับการตรวจหรือทดสอบว่ามีสารนั้นอยู่ในร่างกายหรือไม่ ลงวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ.2541 กำหนดเจ้าพนักงานที่มีอำนาจได้แก่ ผู้ตรวจการ พนักงานฝ่ายปกครอง และตำรวจ ดังนี้ เป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตรวจ หรือทดสอบหรือสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถรับการตรวจหรือทดสอบว่ามีสารอันเกิดจากการเสพยาเสพติดให้โทษอยู่ในร่างกายหรือไม่

- (1) ผู้ตรวจการในส่วนตรวจการขนส่ง สำนักจัดระเบียบการขนส่งทางบก กรมการขนส่งทางบก มีอำนาจทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และในเขตอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร
- (2) ผู้ตรวจการในสำนักงานขนส่งจังหวัด และสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา มีอำนาจเฉพาะในเขตท้องที่ความรับผิดชอบ
- (3) ผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาล หรือรองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจนครบาลหรือผู้ที่มิยศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่าร้อยตำรวจขึ้นไปซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งนั้นๆ มีอำนาจเฉพาะในเขตท้องที่ความรับผิดชอบ
- (4) พนักงานสอบสวนกองบังคับการตำรวจจราจรซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่รองสารวัตรขึ้นไป หรือผู้ที่มิยศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งนั้นๆ มีอำนาจเฉพาะในเขตท้องที่ความรับผิดชอบ
- (5) ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดหรือผู้ปฏิบัติราชการแทนซึ่งเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนตำรวจภูธรจังหวัดนั้น มีอำนาจเฉพาะในเขตท้องที่ความรับผิดชอบ
- (6) ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือรองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือผู้ที่มิยศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจขึ้นไปซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งนั้นๆ มีอำนาจเฉพาะในเขตท้องที่ความรับผิดชอบ
- (7) รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอหรือสารวัตรสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอ หรือผู้ที่มิยศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจขึ้นไปซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งนั้นๆ มีอำนาจเฉพาะในเขตท้องที่ความรับผิดชอบ

(8) รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือสารวัตรหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรตำบล หรือผู้ที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งนั้นๆ มีอำนาจเฉพาะในเขตท้องที่ความรับผิดชอบ

(9) พนักงานสอบสวนกองตำรวจทางหลวงซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่รองสารวัตรขึ้นไป หรือผู้ที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรีขึ้นไปซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งนั้นๆ มีอำนาจเฉพาะในเขตท้องที่ความรับผิดชอบ

(10) เจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 มีอำนาจเฉพาะในเขตท้องที่ความรับผิดชอบ

สถานตรวจพิสูจน์ของราชการที่สามารถตรวจยืนยันผลและความถูกต้องของการตรวจมีดังนี้

(1) หน่วยงานในสังกัดกรมตำรวจ

(ก) สถาบันนิติเวชวิทยา

(ข) กองพิสูจน์หลักฐาน

(ค) สำนักงานวิทยาการเขต

(ง) วิทยาการจังหวัด

(2) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

(ก) โรงพยาบาลศูนย์ของรัฐ

(ข) โรงพยาบาลจังหวัด

(ค) โรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ เช่น โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาล
ธัญญารักษ์

(ง) หน่วยงานในสังกัดกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เช่น กองวัตถุเสพติด

และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์

(3) สำนักงาน ป.ป.ส.

.....